

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 ianuarie

Seria I, Anul XVIII, Nr. 7 (199), 2010

RUGĂCIUNE PENTRU UNITATEA CREȘTINILOR

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Trei dimensiuni ale vieții și slujirii preoțești - pag. 6-7;

Declarația Manhattan: un apel la conștiința creștină - pag. 12.

Episcopia de Oradea salută decizia CEDO privind Parohia Sâmbăta

Episcopia Greco-Catolică de Oradea a primit decizia Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) din 12 ianuarie 2010, care condamnă Statul Român pentru îngrijirea accesului la justiție și discriminarea religioasă în cazul Parohiei Greco-Catolice Sâmbăta, jud. Bihor, prin refuzul de a i se permite utilizarea lăcașului de cult care i-a fost confiscat abuziv de regimul comunist în anul 1948 și dat în posesie Bisericii Ortodoxe Române. Totodată, Curtea a decis plata de către Statul Român a sumei de 15.000 euro daune către Parohia Greco-Catolică pentru această discriminare.

Solicitările repetate ale credincioșilor greco-catolici din Sâmbăta către parohia ortodoxă de a li se permite slujirea alternativă în lăcașul greco-catolic s-au lovit de refuzul sistematic al părții ortodoxe, deși aceasta avea propria biserică, ortodoxă, în localitate. Pe data de 3 mai 1995 a avut loc o întâlnire a reprezentanților celor două comunități, însă întâlnirea nu a avut nici un rezultat. Ulterior partea ortodoxă a refuzat orice dialog. Ca urmare a refuzului de a se permite comunității greco-catolice accesul în lăcașul de cult expropriat abuziv de regimul comunist, Parohia Greco-Catolică a înaintat o acțiune în justiție de folosire în comun a acestuia. Pe data de 24 octombrie 1996 Judecătoria Beiuș a decis ca, pe baza unui orar alternativ, ambele culte să poată celebra slujbele religioase. Nemulțumită de această decizie, Parohia Ortodoxă a atacat hotărâ-

rea, iar Tribunalul Bihor a menținut aceeași sentință. În continuare, Parohia Ortodoxă Sâmbăta a sesizat Curtea de Apel Oradea, care a hotărât pe data de 12 ianuarie 1998 că, la acea vreme, litigiile privitoare la lăcașele de cult greco-catolice confiscate de regimul comunist și aflate în posesia Bisericii Ortodoxe Române sunt de competența exclusivă a comisiilor mixte de dialog.

Datorită refuzului părții ortodoxe de a găsi o soluție amiabilă, precum și a Statului Român de a repara exproprierea abuzivă din perioada comunistă, Parohia Greco-Catolică Sâmbăta s-a adresat CEDO, pe data de 11 iunie 1998, pentru a sancționa atitudinea abuzivă și discriminatorie a autorităților române. Prin decizia pronunțată în 12 ianuarie 2010, CEDO a admis cererea Parohiei Greco-Catolice Sâmbăta ca întemeiată și a hotărât că Statul Român a încălcat art. 6 și 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevăd în esență dreptul fiecărei persoane la judecarea în mod echitabil a cauzei sale de către o instanță de judecată, respectiv obligația Statului Român de a asigura exercitarea drepturilor civile fără discriminarea reclamantului pe motivul religiei.

Episcopia Greco-Catolică de Oradea salută decizia CEDO și face apel la legiuitorul român pentru adoptarea unei legi speciale de retrocedare a lăcașelor de cult expropriate în timpul regimului comunist. Statul Român are datoria să repare nedreptatea pe care făcut-o Bisericii Greco-Catolice în 1948, restituindu-i proprietățile confiscate. În privința bisericilor retrocedate, Biserica Greco-Catolică și-a manifestat mereu disponibilitatea de a le oferi pentru celebrări alternative fraților ortodocși, astfel încât nimeni să nu își celebreze serviciile religioase în condiții improprii. Soluția există și funcționează în câteva localități din Eparhia de Oradea. Funcționează și în Europa de Vest, unde Biserica Catolică pune la dispoziția Bisericii Ortodoxe Române lăcașuri de cult pentru ca aceasta să-și poată celebra propriile servicii religioase.

Biroul de presă al Episcopiei de Oradea

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Renunțați la calea violenței

1.01.2010

Iubiți frați și surori,

În această zi, Domnul ne ajută să începem un nou an în Numele său și sub privirea Preasfintei Fecioare Maria, a cărei maternitate divină o celebrăm în această solemnitate. Mă bucur să vă întâlnesc la primul *Angelus* din 2010! Mă adresez vouă, celor care v-ați adunat numeroși în Piața Sfântul Petru, precum și celor care se unesc la rugăciunea noastră prin radio și televiziune, și le urez tuturor ca anul abia început să fie un timp în care, cu ajutorul Domnului să putem merge în întâmpinarea lui Cristos și a voinței lui Dumnezeu și astfel să facem mai bună casa noastră comună care este lumea.

Un obiectiv care poate fi împărtășit de toți, condiție indispensabilă pentru pace, este administrarea cu dreptate și înțelepciune a resurselor naturale ale Terrei. „Dacă vrei să cultivi pacea, păzește creația”: acestei teme, de mare actualitate, am dedicat Mesajul meu pentru a 43-a Zi Mondială a Păcii de astăzi. În timp ce era dat publicității Mesajul, șefi de Stat și de Guvern erau adunați la Copenhaga pentru summitul despre climă, unde a reieșit încă o dată urgența unor orientări concertate la nivel global. Cu toate acestea, în acest moment aș dori să subliniez importanța pe care o au, în ocrotirea mediului, și opțiunile personale ale indivizilor, familiilor și administrațiilor locale. „Devine de acum indispensabilă o efectivă schimbare de mentalitate care să-i facă pe toți să adopte noi stiluri de viață” (cf Mesaj, nr. 11). Într-adevăr, cu toții suntem responsabili de ocrotirea și îngrijirea creației. De aceea, în acest domeniu, este fundamentală educația: pentru a învăța să respectăm natura, pentru a se orienta tot mai mult spre „construcția păcii pornind de la opțiuni cu rază largă la nivel personal, familial, comunitar și politic” (ibid.).

Dacă trebuie să avem grijă de creaturile care ne înconjoară, câtă considerație va trebui să avem față de persoane, frații noștri și surorile noastre! Cât respect pentru viața umană! În prima zi a anului aș dori să adresez un apel la conștiințele celor care fac parte din grupări armate de orice fel. Tuturor și fiecăruia, le spun: opriți-vă, gândiți-vă, renunțați la calea violenței! Pe moment, acest lucru ar putea să vă pară imposibil, dar dacă veți avea curajul de a face acest gest, Dumnezeu vă va ajuta și veți simți întorcându-se în inimile voastre bucuria păcii, pe care probabil de multă vreme ați uitat-o. Încredințez acest apel mijlocirii Preasfintei Maici a lui Dumnezeu, Maria”. Astăzi, liturgia ne amintește că opt zile după nașterea Copilului, Ea, împreună cu logodnicul ei Iosif, l-au dus pentru circumciziune, după legea lui Moise, și i-au pus numele Isus, după cum a fost chemat de înger (cf Luca 2,21). Acest nume, care înseamnă „Dumnezeu mântuiește”, este împlinirea revelației lui Dumnezeu. Isus este chipul lui Dumnezeu, este binecuvântare pentru orice om și pentru toate popoarele, este pace pentru lume. Mulțumim, Maică Preasfântă, că l-ai dat la lumină pe Mântuitorul, Principele Păcii!

Tuturor le urez să păstreze în inimă, în fiecare zi a noului an, pacea pe care ne-a dăruit-o Cristos. Un An Nou fericit!

Trei intenții de rugăciune

17.01.2010

Iubiți frați și surori,

În această duminică se celebrează Ziua Mondială a Migrantului și Refugiatului. Prezența Bisericii alături de aceste persoane a fost constantă în timp, atingând niveluri deosebite la începutul secolului trecut: este de ajuns să ne gândim la figurile Fericitului Episcop Giovanni Battista Scalabrini și a Sfintei Francisca Cabrini. În mesajul meu pentru această ocazie am atras atenția asupra migranților și refugiaților minori.

Isus Cristos, care ca nou-născut a trăit experiența dramatică a refugiatului din cauza amenințărilor lui Irod, îi învață pe ucenicii Săi să primească copiii cu mare respect și iubire. Chiar și copilul, de fapt, oricare este naționalitatea și culoarea pielii lui, trebuie considerat înainte de toate și întotdeauna ca persoană, imagine a lui Dumnezeu, de promovat și tutelat împotriva oricărei marginalizări și exploatare. În special trebuie depusă toate eforturile pentru ca minorii care ajung să trăiască într-o țară străină să aibă garanții pe plan legislativ și mai ales să fie însoțiți în nenumăratele probleme pe care trebuie să le înfrunte. În timp ce încurajez în mod călduros comunitățile creștine și organizațiile care se angajează în serviciul minorilor migranți și refugiați, îi îndemn pe toți să mențină vie sensibilitatea educativă și culturală în privința lor, potrivit adevăratului spirit evanghelic. Astăzi, după amiază, la aproape 24 de ani de la istorica vizită a Venerabilului Papă Ioan Paul al II-lea, mă voi duce la marea Sinagogă din Roma, numită Templu Major, pentru a întâlni comunitatea evreiască a orașului și să înfăptuiesc o nouă etapă în drumul de înțelegere și de prietenie dintre catolici și evrei. De fapt, în pofida problemelor și dificultăților, între credincioșii celor două religii se respiră un climat de mare respect și de dialog, ca mărturie a maturizării raporturilor dintre noi și a angajării comune pentru valorizarea a ceea ce ne unește: credința în unicul Dumnezeu, înainte de toate, dar și apărarea vieții și a familiei, aspirația la dreptate socială și la pace.

Amintesc, în fine, că mâine va începe Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor. În fiecare an, ea constituie, pentru toți care cred în Cristos, un timp prielnic pentru a reînsufleți spiritul ecumenic, pentru a se întâlni, a se cunoaște, a se ruga și reflecta împreună. Tema biblică, luată din Evanghelia Sfântului Luca, face să răsune cuvintele lui Isus înviat către apostoli: „Voi veți fi martirii acestor lucruri” (Lc 24,28). Vestirea de către noi a Evangheliei lui Cristos va fi cu atât mai credibilă și eficace, cu cât vom fi mai uniți în iubirea Sa, ca adevărați frați. Invit, de aceea, parohiile, comunitățile călugărești, asociațiile și mișcărilor bisericești să se roage fără încetare, în mod deosebit în timpul celebrărilor euharistice, pentru deplina unitate a creștinilor. Încredințăm aceste trei intenții - frații noștri migranți și refugiați, dialogul religios cu evreii și unitatea creștinilor - mijlocirii materne a Preasfintei Fecioare Maria, Mama lui Cristos și Mama Bisericii.

<http://www.oecumene.radiovaticana.org>

1 Decembrie 2009:

Bisericile devin partenere oficiale de dialog cu UE

Ziua de 1 decembrie marchează intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. Pe lângă reforma Instituțiilor din cadrul UE, Tratatul introduce în dreptul primar al UE un articol de o importanță deosebită pentru Biserici. Prin articolul 17 al Tratatului asupra funcționării UE, UE recunoaște identitatea și contribuția specifică a Bisericilor și începe cu ele, pe această bază, un dialog «deschis, transparent și constant».

În virtutea acestui articol, Bisericile și Comunitățile religioase vor putea să întărească dialogul lor cu Comisia Europeană, cu Consiliul și cu Parlamentul european și să contribuie mai eficient la reflecția politică europeană.

Inspirate de doctrina socială a Bisericii și întărite de experiența lor în domeniu, vor putea să ducă un dialog critic și constructiv cu factorii de decizie europeni asupra politicilor elaborate de UE.

Astăzi, în ajunul unui nou deceniu, aceleași provocări urgente preocupă UE și Bisericile: promovarea demnității fiecărei ființe umane, solidaritatea cu cei mai slabi din cadrul societăților noastre, economia pusă în slujba omului, solidaritatea dintre generații și cu țările în curs de dezvoltare, schimbările climatice și conservarea Creației, primirea migranților și dialogul intercultural.

Bisericile din Europa întâmpină așadar cu bucurie dialogul cu Uniunea europeană ca pe un instrument care le va permite să însoțească în mod mai eficient UE, pentru ca ea să devină o Comunitate de oameni și de valori, conștientă de responsabilitatea sa, unită și primitoare.

În acești ultimi ani, s-a realizat un dialog practic între Instituțiile europene și COMECE și partenerii ecumenici. Datorită acestui «Dialog practic», încrederea între Instituțiile europene și Biserici a crescut de-a lungul anilor. COMECE speră ca acest dialog să se poată intensifica și aprofunda, pe baza articolului 17. Comisia Episcopatelor Comunității Europene cheamă Bisericile și pe creștinii din întreaga Europă să profite de această oportunitate de dialog pentru a contribui cu competență și umanitate la proiectul european.

COMECE, împreună cu partenerii săi ecumenici din cadrul KEK (Conferința Bisericilor Europene) va face în curând propuneri concrete Comisiei europene, Parlamentului european și Consiliului pentru a ancora acest dialog într-o practică instituțională constantă.

Biroul de presă

Conferința Episcopilor Din România Comunicat

Biserica Catolică din România, împreună cu Comisia Episcopatelor Comunității Europene (COMECE), întâmpină cu bucurie intrarea în vigoare, astăzi, a Tratatului de la Lisabona, care introduce în dreptul primar al Uniunii Europene un articol (nr. 17) de o deosebită importanță pentru Biserici.

„Prin Articolul 17, Uniunea Europeană recunoaște identitatea și contribuția specifică a Bisericilor și de aici se poate porni un dialog. COMECE este optimistă în acest sens, datorită dialogului practicat deja cu instituțiile Uniunii Europene, un dialog care de acum se poate intensifica”, a afirmat Preasfințitul Virgil Bercea, Episcop greco-catolic de Oradea, reprezentantul Conferinței Episcopilor din România (CER) în cadrul COMECE.

„Biserica Catolică din România, respectiv Biserica Ortodoxă și celelalte Biserici, conform Tratatului, au dreptul de a intra în acest dialog deschis, transparent și constant cu instituțiile Uniunii Europene. Este foarte important ca Bisericile să găsească modalități de dialog, pentru ca valorile evanghelice să fie purtate de către

parlamentarii români, și nu numai, în instanțele Uniunii Europene”, a adăugat Preasfințitul Virgil Bercea.

Comisia Episcopatelor Comunității Europene (COMECE) a fost înființată în 1980 și reunește delegații Conferințelor Episcopilor Bisericii Catolice de pe teritoriul Uniunii Europene. Comisia are un secretariat permanent la Bruxelles. Printre obiectivele sale se numără: monitorizarea și analizarea procesului politic al UE, informarea membrilor Bisericii Catolice cu privire la politica și legislația UE, dialogul cu instituțiile UE, promovarea unei reflecții, bazate pe învățătura socială a Bisericii Catolice, asupra provocărilor pe care le înfruntă Europa unită.

Preasfințitul Virgil Bercea îi reprezintă pe episcopii catolici din România în cadrul COMECE din 2005: mai întâi ca observator, iar din 2007 ca membru de drept.

Pr. Cazimir BUDĂU
Secretar general

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor

18-25 ianuarie 2010

Mesajul PF Lucian

Dragi frați și surori în Cristos Domnul,

„Pentru unirea tuturor” creștinilor, iată, și-n acest început de an, o comisie specială a pregătit și a propus teme de reflecție însoțite de celebrare întru sinceră și profundă rugăciune, pentru ca Dumnezeu Cel Unu în ființă și întreit în Persoane să binecuvânteze eforturile tuturor pe acest drum, presărat încă cu multe neajunsuri, neînțelegeri, dar animat de speranță și de încredere.

Când jurnalistul Peter Seewald cerea felurite lămuriri de la, pe atunci, cardinalul Joseph Ratzinger, referitor la marea familie a Bisericii, s-a folosit de o părere a papei Leon cel Mare, care spunea că pentru a putea un pic înțelege și a pricepe taina Bisericii, trebuie, mai întâi de toate, să dai deoparte „întunericul gândirii pământești și fumul înțelepciunii lumești”. Aceasta l-a provocat pe cardinalul Joseph Ratzinger, acum Papa Benedict al XVI-lea, să aprofundeze: „Mi se pare că a aborda Biserica prin comisii, organisme și consfătuiri este tocmai o ispită a societății noastre foarte active și raționale... Dacă vrem să înțelegem Biserica așa cum trebuie, atunci e cazul să o privim, înainte de toate din-spre liturgie. Aici este ea, în cea mai mare măsură, ea însăși, aici este ea neconținut atinsă de Dumnezeu și înnoită de El”. Iată că acest îndemn al Papei Benedict se împlinește în rostuirea acestor anuale Săptămâni de rugăciune pentru unirea tuturor creștinilor, Săptămâni ce nu au nimic cu spiritul de comisie sau consfătuire, ci cu spiritul liturgic, cu spiritul de rugăciune comunitară, de rugăciune împreună, rugăciune ce dorește să treacă dincolo de limitele confesionale.

Tema propusă pentru acest an este luată din contextul unei apariții a lui Isus, după învierea Sa glorioasă din morți. Ucenicilor înfricoșați, bulversați, triști, după cele întâmplate cu Învățătorul lor, Acesta le aduce speranța și bucuria, dovedindu-le că este viu, că mănâncă cu ei și le aduce lămuriri. „Atunci le-a deschis mintea” (Lc24,45). Oare, Bisericele și toate comunitățile ecleziale nu sunt le fel de înfricoșate, bulversate și triste în fața situației de ne-unitate evidentă și de ne-eficace mărturie pentru Cristos și Evanghelie, într-o societate care, și așa, chiar vădit vrea „să scape” de Cristos? Ce e de făcut? Trebuie depășit „întunericul gândirii pământești și fumul înțelepciunii lumești” prin rugăciune multă, printr-un susținut „dialog al iubirii”, prin stăruință

întru „noua evanghelizare”. Iar întâlnirile de celebrare împreună a Cuvântului lui Dumnezeu și de serioasă reflecție asupra mesajului și a dorinței Domnului de a fi cu toții una, ne deschid cu iubire unii spre alții, ne ajută să vedem că mulți oameni credincioși sunt launtric legați de Cristos și că rădăcinile credinței pătrund mai presus de orice în Cristos însuși. Acest Cristos, biruitor înviat din morți, este „forța continuă care dă viață acestui butuc de vie, făcând din el ceva care poate rodi”.

An de an, duminică de duminică, îl celebrăm pe Cel Înviat, cu credință. Precum ucenicii de altădată, și noi „suntem martorii acestora” (Lc 24,48): martori ai Celui Înviat, dar și martori ai ne-unității. Într-un creștinism dezbinat încă, nici bucuria nu poate fi deplină. Doresc și mă rog, dimpreună cu voi toți, ca rugăciunea și efortul nostru să grăbească ceasul în care, cu bucurie deplină să celebrăm nu doar Cuvântul Domnului, ci și Dumnezeiasca Euharistie. Va fi cerul pe pământ atunci; va fi bucurie cerească.

„Pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm”.

† LUCIAN

Arhiepiscop Major
al Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică

Cristoase cel înviat, care i-ai însoțit pe discipoli pe drumul lor spre Emaus, tu ești alături de noi pe drumul credinței. Pe drumurile vieții, la fiecare întâlnire, trezește în noi compasiunea de a-l primi pe celălalt și de a asculta istoria sa. Însufletește dorința noastră de a vesti Cuvântul tău. Să lumineze și să ardă inima noastră de martori. Spiritul tău Sfânt să ne învețe arta de a explica Scripturile, pentru ca ochii să se deschidă și să te recunoască. Dă-ne curajul de a deveni sensibili, pentru ca frații și surorile adunați să te poată cunoaște și să putem să te descoperim lor.

Nicolae COSTRUȚ

Trei dimensiuni ale vieții și slujirii preoțești

„Datoria omului și cea mai frumoasă activitate a lui este să se roage și să iubească. Dacă voi vă rugați și iubiți pe Dumnezeu și pe oameni, iată, aceasta este fericirea omului pe pământ.”

Ioan Maria Vianney

Pe fundalul cântecului „Preot ești în veac”, la data de 19 iunie 2009, în Catedrala Episcopală „Sfântul Nicolae” din Oradea, a fost întâmpinat PSS Virgil Bercea, Episcopul greco-catolic al acestei Eparhii, însoțit de un mare număr de preoți, de alte persoane consacrate și invitați de seamă, de sutele de credincioși prezenți aici, pentru oficierea unei Vecernii Mari, prilejuită de deschiderea Anului Sacerdotal, sărbătorit în întreaga Biserică Catolică, în perioada: 19 iunie 2009 – 19 iunie 2010.

Anul Sacerdotal a fost proclamat de către Papa Benedict al XVI-lea, pentru punerea în valoare a misiunii preotului în Biserică și în societatea contemporană; un an pentru a sublinia necesitatea intrinsecă a fiecărui preot de a tinde la „desăvârșirea spirituală” pentru ca slujirea să fie rodnică. Tot în această perioadă se aniversază 150 de ani de la moartea Sfântului Paroh de Ars, Ioan Maria Vianney, adevărat exemplu de Păstor în slujirea turmei lui Cristos. Icoana cu chipul acestui sfânt a fost expusă în Catedrala Episcopală, încă de la solemnitatea de dechidere și în toate bisericile din eparhie.

Articolul de față își propune, în modul cel mai smerit și sincer, să aducă în atenția cititorilor câteva considerente de ordin moral și religios, din care să se poată desprinde, măcar în parte, marea responsabilitate a misiunii de slujire a preotului în Biserică și implicarea lui în viața comunității pe care o păstorește. De asemenea, se vrea a fi un semn de prețuire și de respect față de persoanele care au ales această formă de consacrare.

„Preoția este sacramentul prin care misiunea încredințată de Cristos apostolilor continuă să se exercite în Biserică până la sfârșitul veacurilor” (1). Preotul este un om, o persoană chemată de Dumnezeu, care în urma impunerii mâinilor episcopului și a consacrării sacerdotale primite, se bucură de capacitatea de a acționa în numele și prin puterea lui Cristos însuși, pe care îl reprezintă, de a interveni pe lângă El în cele sfinte, în folosul mântuirii, lucrând pentru venirea Împărăției lui Dumnezeu.

Imediat după hirotonire, el este deja un slujitor al lui Cristos, singurul preot adevărat. Prin slujirea celui hirotonit, ca episcop sau preot, prezența lui Cristos, în calitate de Cap al Bisericii, se face văzută în mijlocul comunității credincioșilor. Viața și slujirea unui preot cu har constă în a sfinți, a vesti (învăța) și a conduce. Aceste valori reprezintă adevăratele dimensiuni ale personalității și demnității unui păstor spiritual, prin care poate fi recunoscut mereu ca model de moralitate și înfățișare. Modelul de viață ales de preot se identi-

fică, în practica de zi cu zi, cu modul de a fi care l-a caracterizat pe Isus și pe urmașii lui direcți, apostolii.

1. Activitatea de sfințire. După împlinirea lucrării pe care Tatăl a încredințat-o Fiului Său pe pământ, în ziua Rusaliilor a fost trimis Spiritul Sfânt, a treia Persoană a Sfintei Treimi, pentru a sfinți necontenit Biserica și ca urmare a acestui fapt, cei care cred, să poată ajunge la Tatăl, prin Cristos, într-un singur Spirit. „El este Spiritul vieții, izvorul apei sălătătoare în viața veșnică, prin care Tatăl dă viața oamenilor morți prin păcat, până când va învia în Cristos, trupurile lor muritoare. Spiritul Sfânt locuiește în Biserică și în inimile credincioșilor ca într-un templu. El călăuzește Biserica spre tot adevărul, o unește în comuniune și slujire, o înzestrează și o conduce cu diferite daruri ierarhice și carismatice și o împodobește cu roadele sale” (2).

Activitatea de sfințire desfășurată de episcopi și preoți se concretizează prin oficierea și administrarea Sfințelor Sacramente ale Bisericii. Cele șapte sacramente: Botezul, Mirul, Euharistia, Pocăința, Ungerea bolnavilor (Maslul), Preoția și Căsătoria sunt legate de toate etapele, evenimentele și momentele ce dau naștere și creștere, vindecare și misiune vieții de credință a creștinilor. Dintre cele șapte sacramente, Sfânta Euharistie este deasupra tuturor, fiind izvor și culme a întregii vieți creștine pentru că „toate sacramentele precum și toate slujirile bisericești și operele de apostolat sunt strâns legate de Euharistie și rânduite în vederea ei. Căci în Sfânta Euharistie este cuprins tot binele spiritual al Bisericii, Cristos însuși, Paștele nostru.” (3)

Activitatea preoților de a sfinți este un continuu care nu se reduce numai la cele șapte sacramente, ci se face și prin alte oficii și semne sacre, numite sacramentalii, instituite de Sfânta Biserică în vederea sfințirii anumitor slujiri ale Bisericii, a anumitor stări de viață, a feluritelor împrejurări ale vieții creștine, precum și a lucrurilor folositoare omului. Sacramentaliile comportă întotdeauna rugăciune, adesea însoțită de un anumit semn, ca impunerea mâinii, semnul crucii, stropire cu apă sfințită sau ungere cu ulei sfânt. Printre sacramentalii figurează mai întâi binecuvântările pentru: persoane, cele legate de servirea mesei, pentru anumite obiecte sau lucruri, cum ar fi: uleiuri sfinte, apa, vase sau veșminte sfinte clopote etc. Se mai pot menționa binecuvântarea unor locuri unde urmează să fie construite biserici mănăstiri, locuințe, instituții sau pentru alte destinații.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

2. Activitatea de vestire (învățare). Preoții, în calitate de colaboratori ai episcopilor, vestesc tuturor Evanghelia lui Dumnezeu pentru ca, împlinind porunca Domnului: „Mergeți în lumea întreagă și predicați Evanghelia la toată făptura!” (Mc 16,15), să constituie și să sporească poporul lui Dumnezeu. Prin învățătura creștină se vestește cuvântul mântuitor, prin care este trezită credința în inimile celor necredincioși și hrănită în inimile celor credincioși. Învățătura de credință, făcută cu multă pricepere aprinde, de asemenea, în inimile credincioșilor o dorință statornică și mereu vie pentru desăvârșirea creștină. Sfântul Apostol Pavel scrie: „Credința vine din ascultarea vestirii, iar vestirea, din cuvântul lui Cristos” (Rom. 10, 17). Preoții, în spiritul îndatoririlor ce decurg din statutul lor sacerdotal, vestesc adevărurile Evangheliei acolo unde sunt chemați de Domnul. Mulți dintre acestia sunt misionari, ajunși în diferite colțuri ale lumii, care printr-o pregătire teologică temeinică și purtare exemplară, îi aduc la ascultare, chiar și pe păgâni, ca să-L preamărească pe Dumnezeu, Stăpânul unic al întregului Univers. Ei vestesc neconștient și deschis Misterul lui Cristos, fie prin cateheză, când explică învățătura Bisericii, fie că studiază, în lumina învățăturii lui Cristos multiplele probleme ale comunităților în care fac predicarea și a lumii contemporane (de ordin moral, social sau de altă natură), prin care să poată ameliora sau să pună capăt unor suferințe umane. Ei desfășoară o astfel de activitate nu doar bazându-se pe înțelepciunea lor, ci înainte de toate, prin Cuvântul lui Dumnezeu, chemându-i stăruitor pe toți la convertire și sfințenie. (4)

3. Activitatea de conducere. Păstorind credincioșii unei comunități, preoții sunt cei care slujind cele sfinte, mai ales Jertfa Liturghiei, acționează în numele și ca reprezentanți ai lui Cristos. Ei sunt înflăcărați și îndemnați de iubirea Bunului Păstor, ca să nu precupească nimic în activitatea de slujire, iar la nevoie să-și dea chiar viața pentru oile lor. În această privință au ca model nu numai pe sfinții și pe martirii de altădată, ci chiar și exemplul acelor episcopi, preoți și credincioși care, în vremurile apropiate sau acum, în zilele noastre, nu au pregetat nimic și nu vor pregeta nicicând, în orice condiții să meargă până la capăt, până la sacrificiul suprem, pentru a apăra ființa Bisericii lui Cristos și pentru mărturisirea credinței lor.

În lumea de azi, preoții, în dorința de a rezolva cât mai multe probleme de ordin material și spiritual, conștientizează faptul că fiind foarte implicați și trași în toate părțile de nenumăratele obligații ale misiunii asumate, pot deveni vulnerabili.

„Prezența lui Cristos în slujitorul sacru nu trebuie înțeleasă ca și cum acesta ar fi apărut împotriva tuturor slăbiciunilor omenești, a spiritului de dominare a greșelilor, chiar a păcatului. Puterea Spiritului Sfânt nu garantează toate actele preoților în același fel. În timp

ce în administrarea Sacramentelor este dată astfel încât nici chiar păcatul slujitorului sacru nu poate împiedica rodul harului, există multe acte în care amprenta omenească a preotului lasă urme care nu sunt întotdeauna semnul fidelității față de Evanghelie și care pot dăuna, așadar, rodniceii apostolice a Bisericii”, (5) fapt pentru care preoții se luptă mereu nu numai cu multiple lor greutăți ce le apar în față, ci și cu ei înșiși, pentru armonizarea unei vieții interioare în raport cu cerințele și exigențele activității exterioare. Abia când ajung să realizeze o astfel de unitate de viață și de trăire spirituală, începe, de fapt, ceea ce este poate cel mai important și mai greu lucru în activitatea de păstorie: datoria, dorința de a inculca treptat acest mare deziderat creștin și în sufletele credincioșilor. Unitatea care dă armonie în viață este atinsă de preoți atunci când au conștiința de sine că, în împlinirea slujirii lor, au urmat cu iubire și perseverență drumul lui Cristos Domnul, care a venit la noi ca să facă voia Celui care L-a trimis pentru a-I împlini lucrarea de mântuire a oamenilor.

Prin fidelitatea față de Cristos și față de Biserică, „preoții realizează unitatea vieții unindu-se cu Cristos în descoperirea voinței Tatălui și în dăruirea de sine pentru turma ce le-a fost încredințată”. (6) Acest lucru se întâmplă de fiecare dată când oneștii slujitori, din Via Domnului, pătrund tot mai adânc, prin rugăciune, prin curăție sufletească și ascultare, în misterul lui Cristos.

(1) *Catehismul Bisericii Catolice, București, 1993, 1356, p.334.* (2) *Conciliul Ecumenic Vatican II, Nyiregyha, 1990, p. 50.* (3) *Catehismul Bisericii Catolice Op.,cit., 1324, p.291.* (4) *Conciliul Ecumenic... Op . cit. , p. 301.* (5) *Catehismul Bisericii Catolice, Op. cit., 1550,p. 337.* (6) *Idem, p.311.*

ABONAMENTE LA REVISTA *VESTITORUL*

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista *Vestitorul* este necesar ca acesta să fie achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni.

Abonamentul trebuie să fie plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2010**. Pentru a avea evidența clară a abonamentelor, vă rugăm să trimiteți chitanțele care atestă acest lucru pe adresa redacției.

Costul unui exemplar va fi de **1,5 LEI**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modificări de preț.

Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.

Vă rugăm ca până la data de **01.02.2010** să trimiteți banii pe adresa:

Toma Alexandru
str. Borsecului, nr. 14
Bloc X16, Sc.B, Ap.30 - 410571 - Oradea jud. Bihor
Telefoane de contact: 0259-472 823; 0741-933193

Părintele Ioan Bota

- la 90 de ani de viață și 22 de ani de preoție -

Orice întâlnire cu Părintele I. Bota este o bucurie și o speranță. Prin intermediul paginii scrise, o modalitate de „întâlnire”, am găsit noi, orădenii, prilejul de a-i spune Părintelui „La mulți ani” la ceasul împlinirii vârstei de 90 de ani.

A vorbi despre Părintele I. Bota nu este tocmai ușor. Un mare om de cultură și filozof își aseamăna viața cu a unui copac care stă cu rădăcinile în pământ și crește, în timp ce pentru alții viața este ca un râu care curge, se umflă, dar se varsă în mare și se pierde viața Părintelui, o viață de om, este asemenea copacului viguros.

Pentru a-l cunoaște pe omul și preotul I. Bota, pentru a înțelege de ce se impune conștiințelor, trebuie să-i privim viața în câteva momente definitorii, de mari încercări, care pentru mulți ar fi însemnat o schimbare a destinului neprielnic. Părintele însă a stat în fața destinului cu credință, cu energie și fermitate. Amintim astfel de momente: la suprimare Bisericii Greco-Catolice, în 1948, ca teolog al Academiei Teologice din Blaj, a îndemnat credincioșii să rămână în credința lor și să nu se lase intimidați de presiunile de a trece la ortodoxie. Pentru această atitudine și fidelitatea față de Biserica sa, Biserica Română Unită cu Roma, a fost arestat și condamnat. Un alt moment este continuarea studiilor după ieșirea din închisoare, când, ca fost deținut politic, orice posibilitate era fără vreo șansă. Cu ajutorul unor profesori de la Universitatea din Cluj, este reprimat în Universitate și înscris la Facultatea de Filologie-Istorie. Este greu de imaginat pentru cei de acum nesiguranța acelor timpuri, când erau exmatriculați studenții cu „origine nesănătoasă” sau cu un trecut ca cel al Părintelui. Ce rezistență sufletească trebuie să fi avut! În 1977 obține doctoratul în Istorie la Universitatea din București. Și nu putem să nu amintim dragostea și devotamentul față de Biserica Română Unită cu Roma, pe care a servit-o în timp de prigoană sau libertate, de-a lungul unei vieți; curajul de a fi fost hirotonit preot greco-catolic în clandestinitate este exemplificator.

Pe Părintele, cei mai mulți dintre orădenii greco-catolici, dar nu numai, l-am cunoscut după 1989, odată cu obținerea libertății Bisericii noastre. Prezența printre noi a Părintelui a însemnat și va însemna pentru totdeauna o lecție de viață creștină trăită la înălțimea „eroismului”, cum ar fi definit-o Episcopul Ioan Suciu.

Părintele venea din suferințele trecutului, purtând în inimă durerea pentru toate nedreptățile și martirajul Bisericii Unite. La distanța de două generații, efectele regimului comunist și ale celor aserviți lui, care au încercat să șteargă din memoria și inima oamenilor existența Bisericii Române Unite cu Roma, schimbând adevărul în minciună, erau evidente - și mai sunt încă - prin ură, intoleranță, răutate nedreptate, denigrare etc. Cunoscător al istoriei, bazat pe adevărul documentului, cu dreaptă cumpănă în judecată, Părintele I. Bota, prin cuvântul său, rostit la toate evenimentele cultu-

rale de după 1989, mișca gândirea celor ce-l ascultau, trezind în suflete datoria de a privi înapoi cu recunoștință pentru tot ce a fost Biserica Unită în spiritualitatea și cultura românilor, dar și impunea, ca un act de dreptate, asumarea poverii responsabilității

pentru prezentul și viitorul Bisericii.

În tot acest timp, Părintele a fost profesor la „Facultatea de Teologie” din localitate, unde a predat Istoria Bisericii și Teologia Morală. Împreună cu Pr. V. Fernea, venea săptămână de săptămână la Oradea fără să țină seama de oboseala unei navete la o vârstă destul de înaintată. Reluarea și organizarea activității unei facultăți după patruzeci de ani de întrerupere, programe și cursuri, în complexul de clădiri ale Academiei Teologice restituite cu greutate, dar ruinate, vor fi întotdeauna legate de numele preoților-profesori din vechea generație.

Profesorul I. Bota a însemnat foarte mult pentru generația primilor teologi din libertate. Cursurile se impuneau prin bogăția cunoașterii, stimulând studenților capacitatea de a gândi „cu inteligența teologică a doctorilor Bisericii” și cu inteligența lor naturală. Părintele reușea să-i facă pe studenții săi să privească dincolo de orizontul imediat, să iubească trecutul Bisericii noastre și pe martirii ei ca pe adevărații părinți ai sufletului, care „au trăit, au gândit, au lucrat și au suferit” pentru Cristos și Biserica sa, dar să aibă și simțul perspectivei.

Preotul, profesorul și autorul unor opere de valoare, I. Bota, este azi pensionar un cuvânt care nu i se potrivește: competența, experiența, misiunea de preot și iubirea față de Biserica noastră nu sunt pensionabile.

Prin scrisul său rămâne în continuare un învățător și îndrumător al nostru. Cine s-ar putea lipsi de una din principalele sale opere: „Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești”? Dar numai prin scris?

Cei care doresc să-l regăsească, să se bucure de un gând, de o părere, de o gazdă care știe să primească cu toată căldura inimii, în drum spre Cluj, să oprească în Florești-Cluj, pe strada Avram Iancu nr. 36. Ajunge să sune la ușa casei și Părintele îi va primi în prag cu bucuria și cu zâmbetul bun de totdeauna. Ce se va întâmpla cu ceasul și continuarea drumului e o altă poveste...

La sfârșitul acestei „întâlniri”, îi urăm Părintelui viață îndelungată, sănătate, bucurii și putere de muncă pentru binele Bisericii și al ideii de bine. Din Oradea vă spunem:

„La mulți ani, iubite Părinte!”

Părintele Ioan Erdeli

- la 90 de ani de viață și 66 de ani de preoție -

Ori de câte ori întâlnim în viața noastră un om în care infinitul bine și infinita bunătate îi învăluie sufletul, ne simțim plini de respect. Și nu există cuvânt prin care să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru mărinimia de a ne fi scos în calea vieții un astfel de om. Imaginea aceasta o regăsim întruchipată deplin în OMUL și PREOTUL Ioan Erdeli.

Bogăția inimii sale a dăruit-o neîncetat și continuă să o dăruiască, fără economie și fără să aștepte nimic în schimb, este o dăruire care-i sporește puterea de a dăru. Redacțiile revistelor „Vestitorul” și „Calea desăvârșirii”, care primesc această continuă dăruire, și toți credincioșii Bisericii Greco-Catolice din eparhia noastră, azi, la aniversarea celor 90 de ani pe care Părintele i-a împlinit în zilele acestea, îi doresc har și dar de la Dumnezeu, apostolat bogat - apostolatul Părintelui nu ține seama de vârstă -, sănătate și nesfârșite bucurii împreună cu Biserica și familia. Alături de Părintele adevărul cuvintelor, „tinerețea este frumoasă, dar bătrânețea este măreață” prind lumină.

Părintele Ioan Erdeli face parte din generația vechilor preoți care s-au impus prin credință și cultură, prin un anumit fel de a fi cu totul particular, care se datorează faptului că au trăit în preajma Episcopilor noștri, martiri și sfinți, desigur, un mare privilegiu. La 20 iulie 1940, ca proaspăt absolvent al liceului, a asistat la consacrarea, în Catedrala „Sfântul Nicolae”, a PSS Ioan Suciului de către IPSS Valeriu Traian Frențiu. Cuvântarea tânărului Episcop i-a rămas în inimă, în ea găsit întreg sensul vieții sale de preot: „Pe umerii PREOȚILOR lui Isus sunt proptite coloanele ÎMPĂRĂȚIEI și creditul lui Cristos și al Evangheliei...” și noul Episcop a continuat: „Prin hirotonirea de azi am devenit slugă a Cuvântului și strajă a conștiinței creștine...”.

Preluat și devenit CREZ, aceste cuvinte i-au ghidat viața de preot a Pr. I. Erdeli, sfințit și încredințat altarului Bisericii noastre de Episcopul tinerilor I. Suciul, la 3 septembrie 1944. Misiunea Părintelui a fost și va fi până la sfârșitul vieții aceea de a-L face cunoscut pe Isus, de a conduce lumea la El, de a transmite harul Său și de a-i ajuta pe oameni să trăiască o viață creștină superioară. De când PSS Ioan Suciul l-a sfințit preot, n-a încetat să-L dăruiască oamenilor pe Cristos și să-i îndemne să-L urmeze calea. Avându-l pe Părintele, credincioșii simt sentimentul ocrotitor de a avea un preot, liniștea sufletului de a fi iertați prin Sacramentul Spovedaniei, când, îngenuncheați regăsesc drumul și puterea de a fi buni.

Om al Bisericii, Părintele atrage atenția prin înțelepciune și adâncimea judecăților. Cu inima deschisă față de Dumnezeu și oameni, Părintele iubește Biserica Greco-Catolică, trecutul ei, dar îi iubește deopotrivă și prezentul, la construirea căruia lucrează, știind că în felul acesta se înfăptuiește și viitorul. Cultura sa clericală este pe cât de cuprinzătoare, pe atât de rară: de la Textele Sfinte, Părinții Bisericii și Sf. Toma de Aquino până la operele moderne, la teologia morală și istoria Bisericii. Cartea face parte din viața Părintelui, în principal cartea religioasă, dar și literatura beletristică română și universală, ceea ce-l face

să stăpânească întreaga cultură occidentală și să fie un apărător al valorilor umane din multiple domenii. Biblioteca personală este bogată în cărți de seamă, multe redactate în limba franceză. În afară de textele clasice, ca „Summa” Sf. Toma, „Confesiunile” și „Cetatea lui Dumnezeu” de Sf. Augustin, „Exercițiile spirituale” ale lui Ignățiu de Loyola, „Conciliul Ecumenic Vatican II”, sunt culegeri de omilii, tratate de teologie morală, viețile sfinților, filozofie, istorie și critică literară, tot ce intră în pregătirea desăvârșită a unui preot, care va fi întotdeauna și un factor de educare și civilizare. Ca profesor la „Facultatea de Teologie” din Oradea, unde a predat „Studiul biblic”, Părintele a fost preocupat nu numai să-i instruiască pe studenții săi, ci să-i formeze ca să nu devină niște „cărți umblătoare”.

A modelat sufletele viitorilor preoți ca să fie caractere puternice, să fie drepecți, capabili de a alege și hotărâ, în orice vremuri, serioși și modești, liberi în gând și faptă, mergând numai pe urmele lui Isus.

De-a lungul vieții Părintele s-a folosit de puterea cuvântului rostit sau scris, a fost și rămâne să fie UN SEMĂNĂTOR AL CUVÂNTULUI, care a înțeles pagina scrisă ca o formă de apostolat. O parte din articolele publicate de Părintele în „Vestitorul” și „Calea desăvârșirii” formează conținutul volumului „Verbum salutis”, apărut în 2002, carte-tezaur de învățăminte spirituale și dovada unui talent autentic. Paginile cărții unesc armonios însemnări religioase pe marginea Sărbătorilor, memorialistică și reportaje, remarcându-se prin finețea analitică, arta de a crea portrete, prin plăcerea de a medita și prin profunzimea reflecției, prin felul drept de a vedea oamenii și vremurile. Cartea se citește cu încântare, reușind să încălzească inimile cititorilor prin mesajul de iubire creștină pe care-l transmite.

Am dori ca Părintele Ioan Erdeli, care este imaginea modestiei ecleziastice, să treacă peste smerenia care îi este în fire și să primească gândurile bune cu care a fost scris acest articol omagial. ANUL SACERDOTAL în care ne aflăm ne îmbogățește imaginea PREOTULUI întipărită în sufletul nostru. Părintele I. Erdeli întruchipează pentru noi chipul „preotului în veac”, care în Biserica noastră Greco-Catolică împlinește, „printre lacrimi”, „îndemnul-testament” al PSS Ioan Suciului: „Predică prin scris despre frumusețea și demnitatea vieții de preot și de creștin”.

„La mulți ani, iubite Părinte!”

Scrisoare deschisă

Dragă Domnule Eminescu,

Vă mai scriu o scrisoare (poate ultima) cu sentimentul zădărnicii mai pregnant ca oricând. Ce rost mai are scrisul, dacă rezultatul lui înseamnă doar cuvinte goale prăvălite prin „străine” guri? Ce rost mai are să-ți ridici împotriva avalanșa urii și nepăsării generale doar pentru o fărîmă nesigură de glorie postumă? Vă întreb (și mă întreb) toate aceste lucruri știind că lumea, în această ecuație, nu înseamnă mai nimic. Nu înseamnă decît cîteva patimi individuale, cîteva trăiri idealiste, cîteva entuziasme marginale, o seamă de vise măcelărite, toate puse metaforic pe portativul necruțător al timpului.

Ce ironie sublimă și tragică e în faptul că ați trecut dincolo nemulțumit, ca orice mare creator, de propriul eu, de propriul scris, de tot și de toate. În vreme ce toți epigonii de astăzi, mai mari sau mai mici, sînt nu doar mulțumiți, ci sînt de-a dreptul încîntați de propria nimicnicie. Dacă, întîmplător, a-ți trăi astăzi, primul impuls ar fi acela de a vă da urgent *demisia* din această lume. Asta după ce ați afla rapid nu doar că nu sînteți deloc genial, ci și că, în mod serios, nu prea sînteți mare lucru. Afară de un plictisitor subiect de școală și de bacalaureat. Nu aveți nici măcar o meserie ca lumea. Cît despre studii, ce să mai vorbim. V-ar ironiza toți impostorii cu diplome. Deși, așa cum prea bine ați știut, lumea, în general, n-a fost niciodată mai bună sau mai rea. Ea a fost și va fi doar pentru unii mai bună și mai rea. Astăzi nu doar că nu mai *locuim poetic lumea*, ci avem mari probleme chiar cu conceptul de *locuire*. Unii, chiar și literar, vor să locuiască tot spațiul publicistic, să respire toată gloria. Cu atît mai abitir cu cît valoarea lor culturală e cvasi-nulă. Dacă ar trebui să debutați astăzi, a-ți avea mari probleme. Adevăratele valori, cele care rămîn înafara jocurilor meschine de putere (revuistic-clientelare, gregar-asediatoare, cumetrial-bahice, transfrontalier-impostoare), se strecoară stingher pe lîngă zidurile indiferenței. Cam ca *pe lîngă plopii fără soț*...

Dragă Domnule Eminescu, mă gîndesc adeseori dacă vă mai merităm. Dacă nu cumva sînteți o *exagerare* literară de care nu prea mai avem nevoie. Pînă și exemplul genialității, al creației unice, pică tot mai prost. Sînt tot mai greu de suportat înălțimile paradigmatic de acest fel. Excepționalitatea este tot mai greu acceptată de gregărima omnipotentă. Vrem doar vecinătăți orizontale, nu dezarmante perspective verticale. În final, ce pot să vă mai scriu, decît că indiferența, ura, impostura, riscă să devină *bunuri* naționale. Iar pentru cele esențiale, pentru *cerul înstelat*, pentru *legea morală*, nimeni nu mai vrea să *învețe a muri*...

Cu reverențe, **Ioan F. POP**

Trecut-au anii...

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nseninară,
Abia-nțelese, pline de-nțelesuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpesuri,
O, ceas al tainei, asfințit de sară.

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o, suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea... mă-ntunec!

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Condamn orice muncă, orice activitate care îmi sfidează natura.

Cultura este fructul mereu oprit al comodității.

Procesul tehnic ne ajută să involuăm din ce în ce mai complicat.

Din oameni cu speranțe și iluzii de cursă lungă devenim, pe zi ce trece, niște bieți zilieri ai destinului.

Pe mulți, Dumnezeu i-a degradat la stadiul de... om.

Am atâtea întrebări încît nu cred că aş încăpea cu ele pe lumea cealaltă.

Poezia e cuvîntul din ziua a șaptea.

Existența este un fel de culturism al sufletului.

Literatura e modul de a trăi doar pentru tine, prin alții.

Iartă-mă, Doamne, că uneori chiar știu ce fac.

Mi-e frică, uneori, ca scrisul să nu ia forma strigătului meu. De aceea citez să *scriu* doar în șoaptă.

Rugăciunea nu are nevoie de gramatică, de stilistică.

Profesia de bază a omului ar trebuie să fie îndoiala.

Moartea ne învață să plîngem pe de rost.

O înmormîntare face cît un tratat de filosofie.

Scrisul materializează cel mai repede gîndul.

Timpul e faptul gramatical de a-l împărți în timpuri.

Scrisul e doar un mod de a trăi sub dictatura imaginarului.

Omul este supremul elogiu adus nimicului.

Unii nu mor, se *instalează* doar în cimitir.

Timpul și spațiul se hrănesc cu *cadavrele* faptelor noastre.

La Dumnezeu nu se ajunge ridicînd glasul sau încordînd mușchii. Nici dînd un telefon.

Nu există jignire mai mare pentru om decît aceea de a-l numi „om al muncii”.

Unii sînt atît de egoiști încît regretă pînă și binețele pe care sînt nevoiți să le dea.

Omul decade pe măsură ce se înțelege.

Simt tot mai acut un fel de reumatism la... destin.

(va urma)

Concert de colinde la Biserica Sfânta Treime, Nufărul, Oradea

Biserica înaltă și elegantă, curată și luminoasă, în care am fost să cântăm de atâtea ori, ne-a fost și de această dată gazdă primitoare pentru colindele sfinte și curate pe care le-am dus, credem noi, aproape de sufletul publicului auditor, ce ne-a ascultat.

Am cântat colinde tradiționale românești, compuse sau aranjate muzical de către compozitori români cum sunt: Timotei Popovici, Nicolae Lungu, Tiberiu Brediceanu, Gheorghe Cucu, Radu Zamfirescu, Francisc Hubic, Tudor Jarda, etc. Colindele acestor compozitori au fost „Sus, boieri!”, „Moș Crăciun”, „Mărire-ntru cele-nalte”, „Domnuleț și Domn din cer”, „Praznic luminos”, „Bună dimineața la Moș Ajun”, „Linu-i lin”, „Astăzi s-a născut Cristos”, „Domn, Domn să-nălțăm”, „La Bethlehem colon jos”, „În orașul Bethlehem”, „Trei crai de la răsărit”, „Glorie”, „Legănelul lui Isus”, „Floricea”, „Cântec de Crăciun”, „Iată, vin colindători”, „Colindița”, „Noapte de vis”, „Aseară pe-nserate”. O provocare a fost pentru noi „La casa di peste drum”, colind compus de Tudor Jarda, inspirată din folclor. În încheiere am interpretat în limba engleză un colind ucrainean, „Carol of the bells”.

Remarcabilii noștri soliști au fost Denisa Moșincat, Ovidiu Lazăr, Bianca Bibarț.

La sfârșitul concertului, un număr foarte mare de persoane au dorit să achiziționeze cd-ul nostru, ceea ce ne-a dat mult curaj, fiind la prima experiență de genul acesta.

În finalul concertului PSS Virgil Bercea și părintele paroh ne-au mulțumit cu mult drag pentru ceea ce am încercat să facem, și spunem noi, am reușit.

Mai multe informații găsiți pe site-ul nostru www.corulfiatlux.ro

Antonia NICA

Declarația Manhattan: un apel la conștiința creștină

(...) Noi, în calitate de creștini ortodocși, catolici și evanghelici, ne-am adunat în New York, începând cu 28 septembrie 2009, pentru a face următoarea declarație pe care o semnăm ca persoane, nu ca reprezentanți ai organizațiilor noastre, dar vorbind către și din partea comunităților noastre. Lucrăm împreună în ascultare de unicul Dumnezeu adevărat, Dumnezeuul întreit al sfințeniei și dragostei, Care ne-a răscumpărat și prin a cărui răscumpărare suntem chemați laolaltă cu credincioșii din toate veacurile și toate popoarele pentru a căuta și apăra binele tuturor celor care îi poartă chipul. Dăm această declarație în lumina adevărului care este întemeiat pe Sfânta Scriptură, pe bunul-simț al omului (el însuși, din punctul nostru de vedere, un dar de la un Dumnezeu binefăcător) și pe însăși natura ființei umane. Chemăm pe toți oamenii de bună credință, credincioși și necredincioși deopotrivă, să judece cum se cuvine și să ia aminte în mod critic la cele prezentate aici de noi care, alături de Sfântul Pavel, facem acest apel de conștiință către toți înaintea lui Dumnezeu.

În timp ce întreaga preocupare morală creștină, inclusiv grija specială pentru cei săraci și vulnerabili, fac obiectul atenției noastre, suntem cu precădere îngrijorați de faptul că astăzi, în țara noastră, viața celor nenăscuți, a celor cu handicap și a celor vârstnici este grav amenințată; de faptul că instituția căsătoriei, deja afectată de promiscuitate, infidelitate și divorț, este în pericol de a fi redefinită pentru a face loc unor ideologii la modă; de faptul că libertatea religiei și dreptul la conștiință sunt grav amenințate de cei care doresc să folosească instrumente de constrângere pentru a-i obliga pe credincioși să facă

compromisuri cu convingerile lor fundamentale.

Întrucât sanctitatea vieții umane, demnitatea căsătoriei ca uniune între un bărbat și o femeie, și libertatea de conștiință și religie sunt principii fundamentale ale dreptății și binelui comun, suntem nevoiți, prin prisma credinței noastre creștine, să vorbim și să lucrăm întru apărarea lor.

În această declarație, afirmăm:

1. demnitatea profundă, inerentă și egală a fiecărei ființe umane ca făptură creată după chipul lui Dumnezeu și având drepturi inerente la demnitate și viață egală;

2. căsătoria ca uniune conjugală între un bărbat și o femeie, întemeiată de Dumnezeu chiar de la creație și înțeleasă de-a lungul timpului la fel de către de credincioși și necredincioși ca fiind cea mai importantă instituție a societății și

3. libertatea religioasă, care se întemeiază pe trăsăturile lui Dumnezeu, exemplul lui Cristos, și pe libertatea și demnitatea inerentă a ființei umane creată după chipul lui Dumnezeu.

Suntem creștini care ne-am adunat, trecând peste liniile istorice ale diferențelor ecleziale, pentru a ne afirma dreptul – și, mult mai important, a răspunde obligației noastre – de a vorbi și acționa în apărarea acestor adevăruri. Ne angajăm unii față de alții și față de frații noștri de credință că nici o putere omenească, fie ea culturală sau politică, nu ne va determina să tăcem sau să ne complăcem. Este de datoria noastră să proclamăm Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos în deplinătatea ei, la timp și ne-l timp. Să ne ajute Dumnezeu să nu ne abatem de la această datorie. (...)

ALIANȚA FAMILIILOR DIN ROMÂNIA

Vă facem cunoscută așa numita *Declarație Manhattan* (*The Manhattan Declaration*). Este unul dintre cele mai importante documente privind valorile redactate la nivel mondial în 2009. Numită așa după insula și suburbia new yorcheză Manhattan unde a fost redactată, *Declarația* a fost semnată pe 19 noiembrie de către 149 de personalități marcante ale vieții religioase din Statele Unite. Este un document extrem de important și relevant și vă rugăm să îl citiți cu atenție și să îl difuzați peste tot, la prieteni, colegi, biserici, parohii, și să îl postați și să îl comentați pe blogurile și siturile d-tre electronice. Documentul a fost redactat de intelectuali și lideri creștini proeminenți americani.

Documentul se pronunță asupra valorilor fundamentale creștine și condamnă și respinge eforturile societății civile de a le elimina. Privind **viața**, *Declarația* afirmă, cu citate din Sfânta Scriptură, că viața este dată de Dumnezeu și că începe în momentul concepției. Promovarea **avortului** este declarat un păcat social. **Căsătoria** este definită, tot pe baza Bibliei, ca uniunea conjugală dintre un bărbat și o femeie, iar *Declarația* respinge presiunile „minorităților sexuale” și ale politicienilor de redefinire a instituției căsătoriei. Declarația de asemenea reafirmă **libertatea religioasă**, atrage atenția asupra faptului că autoritățile politice din diferite țări din Uniunea Europeană, Canada și SUA au adoptat măsuri legislative care intenționează submina libertatea religioasă în favoarea „minorităților sexuale,” și cer ca acest drept fundamental istoric să fie respectat și protejat. Redăm fraza finală a *Declarației*, frază inspirativă și demnă de un credincios adevărat: „Vom da Cezarului fără cârtire tot ce se cuvine Cezarului, dar nici o dată nu vom da Cezarului ce aparține lui Dumnezeu”. Ca organizație civică de inspirație creștină AFR își afirmă gratitudinea și adevărată totală față de această Declarație. Nădăjduim să slujească ca inspirație și liderilor spirituali din România. Și România are nevoie de o Declarație similară din partea liderilor ei spirituali, mai ales în aceste vremuri tulburi pentru valorile creștine și libertatea religioasă.

Traducere din limba engleză după textul original care poate fi vizualizat, alături de lista semnatarilor, la adresa: <http://www.manhattandeclaration.org>

Un spirit occidental – Ioan Budai-Deleanu

6 ianuarie 1760 sau 1763 – 24 august 1820

“Budai-Deleanu anticipează evoluția ulterioară a întregii culturi românești, demonstrând elocvent că idealul cultural al Școlii Ardelene ducea în mod logic la o revoluție estetică” (George Ivașcu)

Cu Ioan Budai-Deleanu ne găsim iarăși în Transilvania „Școlii Ardelene”... Alături de severii călugări greco-catolici și cărturari: Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior, este și I. Budai-Deleanu, cunoscutul autor al „Țiganiadei”, la noi, creatorul primei opere de literatură beletristică, punctul de pornire al istoriei beletristicii românești cu orientarea spre Occident.

George Ivașcu îl consideră pe I. Budai-Deleanu un „enciclopedist”, o personalitate de vastă cultură, cunoscător al clasicilor și al literaturii Europei moderne, cu o largă dimensiune a conceptului de literatură, însuși talentat creator.

Dacă „Letopisețul” lui Neculce și „Țiganiada” lui Budai-Deleanu aparțin aceluiași secol al XVIII-lea, doar câteva decenii le despart, aceste opere sunt deosebite radical: cu Neculce se încheie epoca feudală, cu Budai-Deleanu începe cea modernă, autorul „Țiganiadei” mărturisind o nebănuită capacitate de înnoire și sincronizare.

Nu se cunoaște data nașterii, probabil între anii 1760-1763. Este fiul preotului greco-catolic Solomon Budai din Cigmău, sat pe valea Mureșului, din părțile Hunedoarei. După școala primară în satul natal, urmează gimnaziul la Blaj în timpul Episcopului Petru Pavel Aron, întemeietorul primei școli în limba română, și Facultatea de Teologie, inclusiv doctoratul, la Viena. Aici, în Capitala monarhiei habsburgice, în climatul favorabil al iozefinismului, pe lângă studiile teologice, audiază cursurile de filozofie și drept, își formează o bogată cultură literară și ajunge să stăpânească mai multe limbi: latina, italiana, franceza și germana. Îl pasionează mai ales autorii marilor poeme: Homer, Virgiliu, Ariosto, Casti, Klopstock și Milton, care îl fac să creadă că și în limba română se pot crea opere asemănătoare. În acest timp, tot la Viena, îi va cunoaște pe reprezentanții „Școlii Ardelene”, Samuil Micu, Gh. Șincai și P. Maior, de prietenia cărora s-a bucurat și le-a împărtășit ideile. Asemenea lor, se va strădui „să umple diferitele goluri ale culturii române prin opere cu un caracter foarte variat”.

După terminarea studiilor este un timp profesor la Blaj. Nu s-a hirotonit, a optat pentru Liov, unde, prin concurs, obține postul de secretar juridic la Tribunalul provincial, apoi va fi judecător la Curtea de Apel.

A rămas până la sfârșitul vieții la Liov, unde, pe lângă obligațiile profesionale, a scris lucrări – rămase în manuscris sau publicate – din diferite domenii. Notăm doar câteva titluri din lingvistică, istorie, pedagogie și drept: „Temeiurile gramaticii românești” (manuscris), „Teoria ortografiei românești cu litere latinești” (manuscris), „Lexicon românesc-nemțesc și nemțesc-

co-românesc”, Liov, 1812, „De originibus populorum Transylvaniae”, „Codul penal”, Liov, 1807, „Codul civil”, Liov, 1812, „Carte trebuincioasă pentru dascălii școalelor de jos”, Viena, 1786, dar s-a remarcat și ca traducător. Literatura beletristică o începe cu poemul neterminat „Trei viteji”.

Operei literare „Țiganiada sau Tabăra Țiganilor”, poemation eroi-comico-satiric, îi rezervăm însă un spațiu distinct. Prima variantă, mai stufoasă, a fost terminată la 1800, iar a doua, mai echilibrată și armonioasă, la 1812. Publicarea operei s-a făcut însă târziu, în 1875 și 1877, a primei variante, de către Th. Codrescu și în 1925, a celei de a doua variante, de către G. Cardaș.

Înainte de elaborarea „Țiganiadei”, I. Budai-Deleanu a intenționat să scrie o operă de mari proporții, o epopee, posibilitate de a cânta eroii naționali în poezie, dar își dă seama că pentru o asemenea lucrare „epicească” trebuie „o limbă bine lucrată”. Este motivul pentru care renunță la o epopee eroică și preferă să scrie „o lucrare poetică întru care am amestecat într-adins lucruri de șagă, ca mai lesne să se înțeleagă și să placă”. Oricum, este conștient că prin „Țiganiada” el „a introdus un gust nou în poezia românească”.

În „Epistolie închinătoare...” care deschide opera, I. Budai-Deleanu încredințează cititorii de originalitatea poemului: „...această operă nu este furată, nici împrumutată de la vreo altă limbă, ci chiar izvoditură noao și originală românească”. Atrage atenția că poemul este o alegorie, în multe locuri, „prin Țigani să înțeleg ș-alții, carii tocmai așa au făcut și fac, ca și Țiganii oarecând”, dar „cel înțelept va înțelege”. Era o practică în literatura timpului de a ascunde satira la adresa contemporanilor sub numele unui popor exotic. La subsolul paginilor sunt numeroase note filozofice, filologice și istorice, care aduc un farmec deosebit lucrării. Modelul speciei literare, al epopeii, îl are în literatura universală.

Acțiunea operei, cuprinsă în 12 cânturi cu strofe de șase versuri, se petrece în timpul lui Vlad Țepeș care le-ar fi dat libertate Țiganilor, organizându-i, cu intenția ca să nu-l trădeze față de turcii care au copleșit țara. Le stabilește tabăra la Spăteni, între Bărbătești și Inimoasă, unde ajung cu multe peripeții și păziți de oștenii Domnitorului. Intervine miraculosul, condiție a epopeii, Satana care apără pe turci și sfinții care ocrotesc pe creștini. Satana, ca să facă rău creștinilor, fură pe Romica, logodnica lui Parpangel. Acesta pornește în căutarea Romicăi, prilej de alte multe peripeții pline de haz și întâmplări miraculoase. Bea dintr-un izvor cu apă ce dă „isteție” și dă dovadă de vitejie în favoarea

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

lui Vlad Tepeș, în timp ce curajosul Argineanu, bând din apa care „moleșește”, stă un timp departe de luptă. Spre sfârșitul poemului, asistăm la nunta dintre Romica și Parpangel. În finalul operei, țigani, dornici să-și întemeieze un stat, țin sfat asupra formei de guvernământ, monarhie sau republică, se ceartă, se iau la bătaie și totul se termină printr-o încăierare generală. Vlad Tepeș nu-și atinge nici el scopul, trădat de boieri, pleacă în pribegie, iar conducerea oastei va fi luată de Romândor.

În ansamblul ei, opera este dominată de ideile iluminismului iozefinist, în problemele social-politice este clară opțiunea pentru „monarhia luminată”. Călătoria lui Parpangel prin iad îi oferă prilejul să condamne, în manieră dantescă, moravurile rele din societatea feudală, dar aproape de oricând: pe judecătorii care acceptă mita „pentru ca să facă strâmbătate”, pe bârfitori, pe ucigași, pe cei lacomi și stăpâniți de puterea banului: „Aurul acum stăpânește în lume; / Prin acesta cumpăr eu toate / Inimile; cu mici sau mari sume / Neguțez tot felii de păcate...”. Notele care însoțesc textul amplifică satira. Caracterul eroic este dat de faptele de vitejie ale armatei muntene. Compozițional, cele două laturi ale operei, comică-satirică și eroică, se echilibrează într-un întreg armonios. Vocația autorului nu este în primul rând cea descriptivă, este cea epică, stăpânind desăvârșit comicul și satira. Individualizează personajele mai rar, dar schițează caractere și are geniul verbal. E suficient să amintim numele țiganilor: Gogul, Dondul, Păpuc, Tandaler, Baroreu, Sperlea etc.

Împotriva a tot ce este rău în societate, Budai-Deleanu caută soluții, este inclinat să creadă că binele poate veni de la cei tineri, dar se convinge că nici aceștia nu sunt la înălțimea așteptărilor. Analizând societatea cu retele ei, vede limpede că „nu sunt vremurile de vină, ci tu însuși, omule...!!!” Și face apel la inteligența acestuia, încercând să-l convingă de importanța valorilor morale.

Pentru vremea sa, orizonturile culturale și estetice ale autorului ardelean sunt „uimitoare”. Acestea, vitalitatea elementului autohton și viziunea universală explică motivul pentru care „Țiganiada” lui reușește

„să reziste unei lecturi peste veacuri”.

Elogiul la adresa autorului și al operei sale vine de la cei mai de seamă reprezentanți ai culturii noastre: G. Călinescu îl numește pe Budai-Deleanu „om cu desăvârșire occidental”, M. Dragomirescu apreciază „Țiganiada” ca „cea mai însemnată epopee eroi-comică nu numai din literatura noastră [...], ci din literatura universală”, iar N. Iorga o numește „o lucrare excepțional de însemnată”.

Noutatea pe care Ovid Densușianu o găsește la Budai-Deleanu constă în capacitatea autorului de a îmbina, contopindu-le, „inspirația clasică” cu „ceea ce era al nostru, ieșind din sufletul poporului”, fapt la care „nici un alt scriitor de ai noștri nu se gândise”.

În fața unei asemenea personalități ca I. Budai-Deleanu și în fața operei sale, întemeietoare a literaturii române moderne, cum întemeietoare sunt operele teologice, filozofice, lingvistice și istorice ale lui Samuil Micu, Gh. Șincai și P. Maior, simțim bucuria celei care a știut să dăruiască țării mereu valori, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, căci Școala Ardeleană este produsul acestei Biserici. Ioan Budai-Deleanu este unul din fiii săi, este cel care, după cum afirmă G. Ivașcu, „mută în domeniul beletristicii voința constructivă, înnoitoare, patosul ideologiei social-politice și pasiunea educativă, „luminătoare”, a Școlii Ardelene, sudând intim cultura europeană a veacului și moștenirea clasică cu idealurile și aspirațiile exponenților zilei de mâine a poporului său”.

Biroul de Presă al Episcopiei de Oradea

Bibliografie:

Ion Budai-Deleanu, „Țiganiada”, Antologie, prefată și note finale de Romul Munteanu, ediție îngrijită de prof. J. Byck, Ed. Tineretului, 1958.

G. Călinescu, „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, ediția a II-a, revăzută și adăugită, ediție și prefată de Al. Piru, Ed. Minerva, București, 1982.

George Ivașcu, „Istoria literaturii române”, Ed. Științifică, București, 1969.

Comunicat

Asociația Caritas Eparhial Oradea, a organizat în perioada 12-23 decembrie 2009, la un hipermarket din oraș, o colectă de alimente pentru familiile nevoiașе din comunitate, indiferent de apartenența lor religioasă ori etnie.

În acțiunea de colectarea am fost ajutați de 44 de voluntari.

La această colectă s-au donat **377 litri de ulei, 346 kg de făină, 209 kg de zahăr, 407 diferite conserve**. Unii au donat paste, fructe, mezeluri, dulciuri, băuturi răcoritoare etc. Alimentele colectate sunt estimate la valoarea de **9.338 lei**. Pe lângă alimente unele persoane au donat și bani (**3.043 lei**), din care se vor cumpăra alimente pentru familiile aflate în baza de date ale asociației. Asociația Caritas Eparhial Oradea mulțumește, în numele beneficiarilor acestor alimente, tuturor celor care au donat.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Întâlnirea responsabililor cu învățământul

Având în vedere problemele cu care se confruntă învățământul teologic din țara noastră, Preasfințitul Virgil a convocat vineri, 15 ianuarie, la Oradea, o sesiune de lucru a responsabililor cu învățământul din cadrul cultelor recunoscute de stat. Este a patra asemenea întâlnire de lucru organizată la Oradea, la care au participat responsabili cu învățământul din cadrul Bisericii romano-catolice de limbă română și maghiară, greco-catolice, reformată, unitariană, baptistă, penticostală, adventistă și adventistă de ziua a șaptea.

Lucrările au fost conduse de Preasfințitul Virgil, iar pe ordinea de zi s-au regăsit diferite probleme acute cu care se confruntă învățământul teologic, între care amintim: analizarea specializărilor liceelor teologice, analizarea noilor prevederi legale privind costurile per elev în învățământul preuniversitar, organizarea olimpiadelor de religie la nivel național, predarea religiei în școli și altele. La finalul întâlnirii a fost elaborat un document prin care semnatarii solicită Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului suspendarea aplicării noilor

prevederi în cazul liceelor teologice. De asemenea, s-a convenit asupra necesității ca șefii cultelor să aibă o întâlnire cu factorii de decizie pentru susținerea unei alte viziuni privind evoluția învățământului teologic.

Biroul de presă al Episcopiei de Oradea

„Sunteți ADN-ul catolicismului”

Precum în fiecare an, cu ocazia sărbătoririi Crăciunului, Arhiepiscopul de Milano, cardinalul Dionigi Tettamanzi, a primit vizita a diferiților capelani ai comunităților etnice catolice ce-și trăiesc experiența religioasă în teritoriul milanez pentru a-și transmite tradiționalele urări de sărbători.

Cardinalul și-a început discursul exprimându-și enorma afectivitate ce o are pentru toți emigranții ce trăiesc în teritoriul pe care îl păstorește. Dincolo de a încuraja preoții etnici în grija pastorală pe care trebuie să o aibă pentru familii și pentru cei neajutorați, cardinalul a subliniat importanța vieții concrete, zilnice, a copiilor și a tinerilor străini

alături de cei italieni, chemându-i încă o dată să devină adevărați mărturisitori a prezenței lui Cristos în mijlocul nostru, al tuturor!

Arhiepiscopul a făcut cunoscut sentimentul viu și imensa solidaritate pe care o nutrește față de tânără comunitate română catolică de rit bizantin (greco-catolică). Cardinalul de Milano a transmis cele mai sincere urări pentru un Sfânt Crăciun, prin intermediul părintelui Robert Popa, întregii Biserici Greco-Catolice românești, în special Arhiepiscopului Major, Lucian Mureșan, și Episcopului de Oradea, Virgil Bercea. Păstorul Milanului, prin cuvintele sale, l-a încurajat pe părintele Robert Popa, capelanul comunității greco-catolice românești din Milano, numind prezența comunității românești de rit bizantin ca fiind „ADN-ul catolicismului”, subliniind importanța diversității într-o Biserică ce dorește și trebuie să fie mereu în comuniune.

Pr. Robert POPA

Mulțumiri

Asociația Caritas Eparhial Oradea a ales ca zi specială a carității noastre comunitare duminica „Samariteanului milostiv”, zi în care s-a organizat în o colectă specială. Tasul din data de 15 noiembrie, 2009, duminica „Samariteanului milostiv” a fost predat, de fiecare parohie asociației. Astfel au intrat în caseria asociației suma de **13.264 lei**. Ulterior s-au mai primit bani de la următoarele parohii: Parohia Sfinți Petru și Pavel Zalău, 165 lei; Parohia Tășnad, 150 lei; Parohia Valea lui Mihai, 130 lei; Parohia Sfânta Treime Nufărul Oradea, 124 lei; Parohia Săuca, 160 lei, Parohia Izvoarele, 30 lei. Domnul să vă binecuvânteze pe toți cei ce aduceți daruri și faceți bine întru sfintele noastre biserici și vă aduceți aminte de cei săraci.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Corul *Fiat Lux* în vizită la Budapesta

Apropiindu-ne de minunata sărbătoare a Nașterii Domnului nostru Isus Cristos, am acceptat cu bucurie invitația episcopului greco-catolic emerit de Hajdudorog, PSS Keresztes Szilard, care acum locuiește la Budapesta, de a încânta prin cântul nostru, enoriașii bisericii greco-catolice din localitate.

Primitoarea capitală a Ungariei ne-a fost gazdă timp de o zi. Dat fiind timpul redus pe care l-am avut, nu am putut vizita toate atracțiile turistice ale orașului. Dar, totuși am reușit ca, timp de câteva ore, să ne îndrumăm pașii prin străzile moderne ale capitalei. Principalul obiectiv pe care l-am vizitat a fost Citadela. Treptele săpate în stâncă, acoperite de zăpadă au făcut din o simplă plimbare o mică aventură.

După o scurtă plimbare prin Budapesta, ne-am adunat glasul și buna dispoziție pentru a aduce oamenilor din biserică bucuria Crăciunului. Chiar dacă limbajul folosit în colindele noastre nu era perceput în adevăratul sens, cu siguranță mesajul colindelor a fost receptat cu succes.

Căldura și iubirea cu care am fost primiți ne-au dat

de înțeles că nu contează limbajul folosit ci modul în care trăiești și transmiți ceea ce cânti.

În concluzie, suntem convinși că bucuria și magia Crăciunului a fost receptată așa cum se cuvine. Am învățat într-o singură zi, că oamenii se înțeleg nu doar prin limba vorbită ci și prin sentimentele și emoția transmisă.

Denisa MOȘINCAT

Spectacol de Crăciun organizat la Carei

La Biserica greco-catolică „Sfântul Andrei” din Carei a avut loc un Spectacol de Crăciun organizat de Protopopiatul greco-catolic de Carei și Parohia greco-catolică Franciscană „Sfântul Anton” de Padova din localitate. Programul a fost deschis de copiii și tinerii de la Parohia Franciscană, care au arătat bucuria Nașterii Domnului printr-o scenetă de Crăciun în stil modern, un program de dans tematic și un potpuriu de colinzi, solista Diana Fekete reconfirmând clasa de interpretă care promite în muzica ușoară sătmăreană.

În continuare, corul mare al capelei franciscane a interpretat un buchet de colinzi și melodii de iarnă românești și universale, programul terminându-se cu interpretarea tradiționalei melodii „O ce veste minunată” și cu sosirea mult așteptată a lui Moș Crăciun. La buna desfășurare al programului și-au dat concursul și părintele protopop Radu Filip și părintele Lucian Cociorva, dar și domnul Ilie Ciută și primarul Eugen

Kovacs, inițiatorii și producătorii evenimentului fiind preoții franciscani Emanuel Agu și Daniel Iacob.

Valeriu Ioan

Vizita PSS Virgil la Zalău

Duminică, 10.01.2010, a fost o zi de sărbătoare pentru Parohia Greco-Catolică „Sfânta Familie” din Zalău, întrucât a avut loc vizita pastorală a PSS Virgil Bercea. La liturghia arhierască au participat: Părintele Gheorghe Țurcaș - vicar foraneu al Silvaniei, Protopopul Valer Părau, Pr. Robotin Ciprian, Pr. Anton Cioba și Pr. Vasile Aciu.

În cuvântul său de învățătură, Preasfințitul Virgil, pornind de la viața Mântuitorului în sânul Familiei Sfinte, a conturat rolul copiilor în cadrul familiilor creștine de astăzi,

accentuând asupra educației în spirit creștin. Pornind de la momentul evanghelic în care Maria și Iosif îl regăsesc în Templu pe copilul Isus rămas la Ierusalim, Preasfinția Sa a îndemnat să fim atenți atunci când copiii ar trebui pedepsiți pentru greșeli și iresponsabilități copilărești. Totuși, ar trebui să li se ceară să își asume responsabilitatea consecințelor greșelilor, ajutându-i astfel să se pregătească pentru realitatea vieții de adult, iar părinții să nu uite că trebuie să fie alături de copiii lor în orice situație s-ar afla.

Cu prilejul acestei vizite, Preasfințitul Virgil, însoțit de Părintele Simion Mărieț, a făcut și o vizită la noua capelă a Spitalului Județean de urgență Zalău.

Pr. Valer PĂRAU

Vizita pastorală a PSS Virgil Bercea în dieceza de Calahorra y La Calzada-Logroño, Spania

Duminică, 6 decembrie 2009, a avut loc prăznuirea hramului parohiei greco-catolice Sfântul Nicolae din Calahorra, Spania, pastorită de Pr. Claudiu Aurel Sferle.

În cadrul Sfintei Liturghii a fost sfințit noul iconostas ce va înfrumuseța capela. Iconostasul este sculptat în lemn de tei iar icoanele sunt pictate. Sfințirea a fost făcută de către PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea, cât și de către PSS Juan José Omella Omella episcop al diecezei de Calahorra y La Calzada-Logroño. Iconostasul, care este o adevărată operă de artă, vine să întregască această capelă a comunității românești din Calahorra, îmbogățind trăirea liturgică a comunității de rit oriental, dar și valoarea turistică a orașului, capela fiind unică în regiunea Calahorra cu un astfel de iconostas.

La sărbătoarea comunității române din Callahora au luat parte atât credincioși români cât și spanioli, dar și preoții concelebranți: Julián Blásquez Fraile – vicar judiciar, Carlos Francisco Vega – secretar al Conferinței Episcopale Spaniole, José-Javier Varela – canonic, José-Antonio, Vasile Buda – paroh al comunității române din Madrid, Florin Budău – dieceza de Oradea.

La sfârșitul Liturghiei PSS Virgil alături de PSS Juan José, a oferit crucea pectorală Pr. Sferle Claudiu, după care a avut loc o agapă frățească în curtea capelei.

În timpul vizitei, PSS Virgil, însoțit de către PSS Juan José și Pr. Claudiu, au vizitat numeroase parohii și mănăstiri din dieceză, fiind primiți în audiență de către primarul Calahorrei cât și de către președintele Guvernului La Rioja. Cu această ocazie PSS Virgil a mulțumit oficialităților pentru ajutorul acordat românilor cât și parohiei greco-catolice din Calahorra.

Comitetul de organizare

Caritas Eparhial Oradea distribuie alimente

Activitatea Departamentului de Asistență Socială în luna decembrie a fost marcată de sărbătorile de iarnă. Distribuirea de alimente fiind una dintre activitățile derulate de asociație. Multe familii au ales să primească pachetul prevăzut în planul de intervenție cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Astfel am distribuit pachete alimentare de bază pentru 110 familii și persoane aflate în dificultate. Alimentele au fost asigurate din colecta de alimente organizată de asociație în perioada 12 – 23 decembrie 2009.

Pentru majoritatea gospodinelor acest pachet a fost singura posibilitate de a asigura o mâncare gătită pentru familie iar pentru copiii care provin din aceste familii cadoul de sărbători fiind mâncarea caldă. Numai acele persoane se pot bucura și pot valoriza puținul primit care nu au acasă în cămară mai mult decât au primit.

Pachetul alimentar oferit nu este un simplu ajutor după care întind mâna. Adevărata valoare a acestor pachete se măsoară în zâmbetul copiilor, strângerea de mână a vârstnicului și speranța din ochii mamelor.

Asociația este alături de aceste persoane nu numai de sărbători, deoarece întâmpină dificultăți pe toată perioada anului. De aceea, asociația va distribui alimentele colectate pe toată perioada anului 2010.

Rita PAL, asistent social

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștină

În luna ianuarie a fiecărui an creștinii de pe toate meridianele Pământului își dăruiesc un timp de reflexie și rugăciune pentru ca din această lume convulsionată să se înalțe spre Cer un mănunchi format din opt zile de invocații, pentru ca cel Preaînalt să inspire pe poporul său spre iertare reciprocă, spre reconciliere, spre unitate în iubire.

Și în acest an Biserica „Sfântul Gheorghe” din Oradea a organizat o seară de rugăciune, prilejuită de *Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștină*, în data de **21 ianuarie 2010, ora 17.00**, cu tema „*Voi veți fi martorii acestor lucruri*” (Lc 24,48), la parohia „Sfântul Gheorghe”, str. Louis Pasteur, 26, Oradea.

Anul acesta au fost împreună, în rugăciune, tineri din **Biserica Greco-Catolică, Biserica Romano-Catolică, Biserica Reformată și Biserica Penticostală**, biserici ce au răspuns invitației noastre.

În această zi am fost recunoscători față de moștenirea credinței primite, aceasta fiind și tema zilei a patra. În timpul celebrării au fost aduse de către tineri cinci simboluri: o piatră, o carte mare de istorie, o cruce, o Biblie și un carton pe care era desenat un mare semn de întrebare. Seara a fost interactivă, tinerii fiind cei care au participat activ la desfășurare liturgică. La sfârșitul rugăciunii, întrerupte doar de cântecele pregătite de fiecare grup în parte, cu toții, tineri, adulți, copii, preoți și pastori s-au reunit, în curtea biserici, la un pahar de ciocolată caldă oferit de parohia gazdă.

În speranța că Spiritul Sfânt a umplut sufletele celor prezenți de roadele acestor rugăciuni, ne-am despărțit cu intenția de a ne reîntâlni și în alte ocazii comune.

Pr Olimpiu Todorean

Drama din Haiti: o țară de reconstruit. Mobilizarea Bisericii

La patru zile de la cutremurul de pământ care a devastat Haiti, țară din zona Caraibilor, e imposibil a face un bilanț al victimelor. Există temeri că acesta ar putea fi de 200 de mii de morți; se ridică la 40 de mii numărul cadavrelor acoperite de dărâmături în timp ce continuă opera echipelor de ajutorare. O fetiță de doi ani a fost găsită vie sâmbătă dimineață sub molozul creșei; numai vineri, alte 23 de persoane fuseseră salvate între resturile unui hotel. ONU a făcut cunoscut că rămâne prioritară căutarea supraviețuitorilor dar preocuparea cea mai mare este pericolul de epidemii. Este vorba - se anunță - despre cel mai grav dezastru înfruntat vreodată.

Considerabil este efortul organizațiilor Caritas din toată lumea care au răspuns imediat la apelul Papei de a interveni în favoarea populației haitiene, după cum confirmă cardinalul Oscar Andrés Rodríguez Maradiaga, arhiepiscop de Tegucigalpa în Honduras și

președinte al Caritas Internationalis: „Este una dintre tragediile cele mai mari pe care le-am avut în continentul nostru, într-una din țările cel mai sărace, care se află în extremă dificultate. Caritas Internationalis a început deja să distribuie corturi, păături, pregătește primele ajutoare, furnizarea de alimente, articole de primă necesitate. Vor fi utilizate circa 200 de centre sanitare pentru a oferi îngrijiri medicale. Secretarul nostru pentru Regiunea Mexic și America Centrală este deja în Haiti. Echipa noastră internațională include și Austria, Germania, Mexic și Olanda. Cea mai mare parte a bisericilor s-a prăbușit, inclusiv catedrala din Port-au-Prince. Seminarii, școli, case călugărești au fost grav avariate. Cu mare durere am aflat că arhiepiscopul capitalei mons. Joseph Serge-Miot, a decedat. Exprimăm durerea noastră tuturor fraților și surorilor din Haiti și tuturor victimelor cutremurului”.

<http://www.oecumene.radiovaticana.org>

Monedă aniversară: Petru Pavel Aron

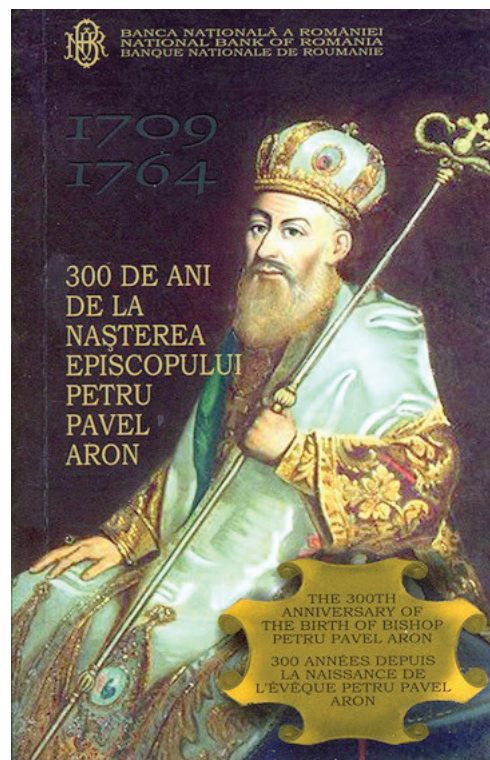
La inițiativa Arhiepiscopiei Majore de Alba Iulia și Făgăraș și a Episcopiei de Oradea, în persoana Preafericitului Lucian și a Preasfințitului Virgil, Banca Națională a României a emis recent o monedă dedicată aniversării a 300 de ani de la nașterea episcopului Petru Pavel Aron (1709 – 2009). S-a înfăptuit astfel un strălucit act de drep-tate, întrucât Petru Pavel Aron a rămas în istoria poporului nostru prin deschiderea primelor școli moderne din istoria românilor, prin inițierea erudiției umaniste și prin sprijinirea primei generații a Școlii Ardelene, care și-a luat zborul spre viitor din citadela culturală de la confluența Târnavelor.

Evenimentul este în mod aparte important, emisiunile monetare dedicate marilor personalități fiind de cea mai largă popularitate, prin intrarea monedei în circuitul numismatic intern și internațional. Moneda este turnată în argint pur (concentrație 999‰), are greutatea de 31,103 g, diametrul de 37 mm, cu marginea zimțată. Tirajul, restrâns din principiul rarității și valorii crescătoare în timp, este de 500 de exemplare. Moneda este însoțită de o carte-brevet, de fapt actul de identitate al piesei, de peste 60 de pagini, în limbile română, engleză și franceză, unde semnificația momentului aniversar și rolul providențial al lui Petru Pavel Aron sunt reliefa-te într-o abreviere profesionistă de excepție.

Concepția grafică a monedei și a cărții-brevet s-a realizat prin colaborarea între Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca, în persoana istoricului Ioan Chindriș, directorul acestei instituții, și expertul Cristian Ciornei de la Banca Națională a României. Moneda are valoarea de 10 lei. Pe avers este înfățișată catedrala de la Blaj, flancată de edificiile istorice ale școlilor Episcopului Aron, precum și o scenă școlară de epocă, unde elevii ascultă prelegerea unui profesor. Reversul cuprinde portretul Episcopului Petru Pavel Aron și simbolul central al blazonului său de ierarh, cu specificarea anilor de viață: 1709-1764. Aceleași persoane au realizat și macheta grafică a cărții-brevet cu titlul 300 de ani de la nașterea episcopului Petru Pavel Aron, ilustrată cu 36 de imagini de epocă, evocatoare a biografiei și activității episcopului, majoritatea provenind de la Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca. Cu totul excepțională este scoaterea în evidență, pentru prima dată într-un cadru de circulație, a adevăratului portret al lui Petru Pavel Aron, ca Ierarh somptuos din lumea catolică, după ce vreme de secole a fost cunoscut numai sub înfățișarea subiacentă de călugăr oriental.

Baterea monedei aniversare este al doilea gest major de cinstire a memoriei marelui om al bisericii și promotor al culturii, care a fost Petru Pavel Aron, după scoaterea la lumină, pe baza manuscriselor originale rămase nepublicate, a Bibliei Vulgata, tradusă de Episcopul blăjean și colaboratorii săi, într-o ediție monumentală a Academiei Române, inițiată de marele istoric literar Eugen Simion și realizată de un colectiv academic coordonat de Ioan Chindriș și Niculina Iacob.

Biroul de presă

Fă un gest de solidaritate!

Oamenii din Haiti au nevoie de ajutorul tău!

Iubiți credincioși,

În ziua de 12 ianuarie 2010 un cutremur devastator a lovit orașul Port-au-Prince, capitala statului Haiti. Se estimează că aproximativ 75.000 de persoane au murit. Sute de mii de oameni sunt răniți sau au rămas fără adăpost, alimente și apă. Spitalele din Haiti, care au fost de asemenea grav afectate, nu mai fac față situației și mii de persoane rănite nu beneficiază nici măcar de servicii medicale de bază.

Caritas Haiti, deși birourile i-au fost distruse complet, iar directorul organizației, arhiepiscopul Joseph Serge Miot, a murit în urma cutremurului, a început imediat să sprijine populația. Între timp au sosit și primele echipe de specialiști din partea diferitelor organizații Caritas din Europa și America. Ei au adus echipamente medicale și aparatură pentru pregătirea apei potabile, dar și corturi speciale care vor fi folosite ca adăposturi temporare.

În semn de solidaritate cu oamenii afectați de cutremur, Conferința Episcopilor Catolici din România propune Confederației Caritas România organizarea unei colecte în bisericile din România la data de **31 ianuarie 2010**, pentru a contribui la programele de ajutorare și reabilitare derulate prin rețeaua Caritas Internationalis.

Colecta specială (tasul) din data de **31 ianuarie 2010** va fi predată, de fiecare parohie, la „Caritas Eparhial Oradea” până cel târziu pe **16 februarie**.

Pentru persoanele private și juridice interesate de această acțiune există un număr de cont pus la dispoziție: **Asociația Caritas Eparhial Oradea, IBAN: RO27 BTRL 0050 1205 7261 6902, BANCA TRANSILVANIA ORADEA**, cu specificația pentru „Colecta Haiti”.

Rugăm pe toți credincioși să se alăture acestei acțiuni în spiritul solidarității creștine propovăduite de Evanghelie. Domnul să vă răsplătească pentru binele făcut iar Maria, Maica Sfântă, să vă ocrotească,

+ Virgil Bercea
Episcop

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2010

FEBRUARIE

Intenția generală: Pentru toți oamenii de știință și oamenii de cultură, pentru ca, prin căutarea sinceră a adevărului, să poată ajunge la cunoașterea singurului Dumnezeu adevărat.

Intenția misionară: Pentru ca Biserica, fiind conștientă de propria identitate misionară, să se străduiască să-l urmeze cu fidelitate pe Cristos și să proclame evanghelia sa la toate popoarele.